

Možnosti supervízie v školstve - supervízia ako pomoc

Čo je supervízia?

• **Supervíziu chápeme ako:** špecifický typ konzultačnej pomoci, ktorá sa opiera o princípy „diskurzu“ a „reflektivity“. Ide o partnerský vzťah neformálnej autority a človeka v pomáhajúcej profesii, kde prostredníctvom špecificky štruktúrovaného procesu a vytváraním vhodného prostredia pre dialóg a reflexiu, môže dôjsť k skvalitňovaniu práce supervidovaného a k jeho osobnostnému rastu.

• **Supervízia ponúka :**

- usporiadanie myšlienok o probléme (príčiny, dôvody, následky, riešenia..)
- pomenovanie problému, znižovanie napätia, stresu
- uistenie sa, zefektívnenie práce, prevenciu vyhorenia....

• **Supervízor môže zastávať tieto roly:**

- poradca - poskytuje podporu
- učiteľ - umožňuje supervidovanému učiť sa, rozvíjať sa
- manažér - zodpovedá za kvalitu a pracovný výkon supervidovaného
- konzultant - najala ho organizácia ako externého experta, aby pomohol s nezávislým typom spätnej väzby

Základné formy supervízie

• **Individuálna supervízia** - jeden supervízor a jeden supervidovaný sa spolu venujú vopred alebo na mieste dohodnutému kontraktu supervízie.

• **Skupinová supervízia** – v skupinovej supervízii je odporúčaný počet účastníkov 8 - 12. Obvykle je skupinová supervízia dlhodobejším procesom viacerých stretnutí, na ktorých sa postupne vymieňajú prezentéri jednotlivých „prípadov“ a ostatní prítomní sa stávajú pomocnými supervízormi za vopred dohodnutých pravidiel.

Rámcový proces supervízie

1. Vytvorenie podmienok sedenia - nerušená miestnosť, ujasnený časový rámeč, spôsob usadenia, pripravené technické podmienky.

2. Príprava supervízora - ujasniť si postupy a ciele supervízneho stretnutia, skoncentrovať sa, urobiť si čas len pre supervíziu.

3. Zahrievacie kolo - vytvorenie kontaktu so supervidovaným, opýtanie sa na nastavenie, na náladu...

4. Vytvorenie kontraktu - medzi supervízorom a supervidovaným, dohoda na obsahu supervízie, na použití techniky, časového rozsahu, spôsobe vedenia a postupoch supervízie (etika, mlčanlivosť...)

5. Vedenie supervízie-supervidovaný prezentuje situáciu, ktorú chce supervidovať, supervízor štrukturuje supervíziu postupmi, ktoré závisia od spôsobu supervízie.

6. Uzatváranie-supervízor by mal strážiť čas a viesť supervíziu k ukončeniu, pomáha supervidovanému zosumarizovať, aké ciele supervízie boli dosiahnuté, čo bolo pre neho užitočné.

7. Záver-dohoda o ďalšom stretnutí prípadne aj o ďalšom kontrakte

Podľa M. Scherpnera (1999) supervízia zaručuje zvyšovanie profesionálnej kompetencie zamestnancov, chráni klienta pred nekompetentnými intervenciami poradcu, vedie k rozširovaniu možností a alternatív pri riešení problémov klienta a ku korigovaniu neefektívnych postupov. Je súčasne prevenciou syndrómu vyhorenia, ktorý sa prejavuje menšou citlivosťou ku klientom, formálnym prístupom, nezáujmom, snahou čo najskôr ukončiť prípad.

Vypracovala: Mgr. Mariana Čukalovská

Čo by mala byť supervízia:

Supervízia je preštruktúrovanie rámca myslenia a vnímanie supervidovaného - supervízor svojimi otázkami a inými pohľadmi pomáha supervidovanému inak vidieť situáciu, ktorú popisuje a umožňuje mu to viacerými spôsobmi popísanými nižšie.

Supervízia potom je:

- priestor na sebareflexiu (postojov, emócií, konania...)
- vzdelávací proces - supervízor doplní informácie
- korektívna skúsenosť
- miesto na vypovedanie - zablokovaných frustrácií, nevypovedaných pocitov súvisiacich s obsahom
- podpora pre supervidovaného - úloha supervízora je dávať obsahovú a vzťahovú podporu supervidovaného
- hľadanie možností, nápadov - hľadanie alternatív v kľúčových bodoch obsahu
- posudzovanie profesionality a etiky – reflektovanie etiky
- ujasňovanie si postojových, hodnotových a osobnostných základov - pri práci

Čo by určite nemala byť supervízia

- len ventilácia frustrácií a napätia
- len terapia
- rozprávanie bez cieľa
- len potvrdenie, že supervidovaný konal správne
- exhibičný priestor pre supervízora
- poučovanie supervidovaného

Ciele supervízie:

• **Scherpner (1999):**

na základe svojich dlhoročných skúseností supervízora uvádza, že cieľom supervízie je najmä:

- hľadanie riešení - reštrukturalizácia
- spracovanie konfliktných situácií na pracovisku, najmä v oblasti komunikácie a kooperácie medzi spolupracovníkmi, klientmi a nadriadenými
- plnenie zadaných úloh podľa stanovených cieľov

Úlehla (1999) považuje dobre ciele supervíziu za obohatenie hlavne v:

- vyjasnenie poslania pracoviska
- prevencia syndrómu vyhorenia
- prevencia pred pohltením a prepracovaním
- účinné zvládnutie pocitov bezmoci a viny
- účinnejšie zachádzanie s vlastnými zdrojmi pracovníkov

Sme toho názoru, že medzi základné ciele supervízie okrem vyššie spomenutých je potrebné zaradiť aj:

- potrebu a ohotu ďalej sa vzdelávať
- posilňovať svoju autonómiu a sebakompetenciu v pozícii odborníka
- dodržiavať základné etické princípy pri práci
- posilňovať svoju motiváciu pre odborné činnosti dobrými skúsenosťami v interakcii supervízor-supervidovaný